

TESARUNICATARI Mexüacame Xapayari Que Mütivarunü'airi Papuru

Vaürisica

¹ Papuru Sirivanumatü Timuteumatü tecanix-evaüritüaca Tesarunicatari xemüyuyexeüriva Cacaüyari müta'uquiyarisie xeteviyatü, Ti'aitame Qesusi Cürisitusieta xeteviyatü. 'Aixüa xüca mete'u'iyarini xehesie mieme, xüca mexepitüaca yu'iyarisie xemüca'uximatüariecacü.

Tesarunicatari 'üquisica que memüte'acü

² Taheyemecü pamüpariyusi tecanipitüaca Cacaüyari yunaimie xehesie mieme, texexatatü quepaucua temütatineneviva.

³ Tecatehayevatü yatetena'erivani que xemüteyurie yuri xete'erietü, que xemüte'uximaya xeteyucanaqui'erietü, que xemüte'uca'eniva xe'icuevietü Tati'aitüvame Qesusi Cürisitu, tacacaüyari ta'uquiyari hüxie.

⁴ Neuxei ne'ivama Cacaüyari müxenaqui'erie, tepütemate xemanayexeyariecü.

⁵ Müpaü tepütemate taniuqui 'aixüa manuyüne xehesüa mücanuacü niuquicü xeicüa. Türücariyacü püta punua, 'Iyari Mütiyupatacü punua, yuricü tetetamaicacu punua. Xeme xepütemate xesata que temü'anencai xehesie mieme.

⁶ Xeme xetasi'üquetü xenacüne, Ti'aitameta xe'üquetü xepacü. Xepitanaqui'erie niuqui vaüca

xe'uximatüarietüvetü, xeyutemamavietü siepüre
'Iyari Mütiyupata que mütixetemavieriya.

⁷ Müpaü xeyüatü 'üquisica xenacüne yunaime
yuri memüte'erie vahesie mieme, Maseruniyatari
'Acaiyatarita.

⁸ Xehesüa putiraurüca Ti'aitame niuquieya.
Cacaüyarisie yuri que xemüte'erie xeme,
Maseruniasie 'Acaiyasie xeicüa pücaticuxasiva,
masisü naisarie tinicuxasivani. 'Ayumieme
tixaüri pücareuyevese tame temütiniunicü.

⁹ Mümetütü tahepaüsita metenicuxatani
quetütü reyü quepaucua tame xehesüa
temeta'axüa, que reyü quepaucua ta'aurie xe-
maxürie, quepaucua Cacaüyarisie xemüte'uviyaxü
tetexi xeverucu'eirieca, xemüte'uximayacacü
Cacaüyari mayeyuri yuricü 'amuyeicasie mieme,

¹⁰ xemicueviecacü Nu'aya taheima macaneni.
Cacaüyari yunive nanucuquetüani müquite
vasata. Qesusi canihücütüni que mü'ane
mütasi'utavicueisitüa haxüa maye'axime
mücatasi'axixüanicü.

2

Papuru que müti vapareviecai Tesarunicatari

¹ Neuxei ta'ivama, xemetütü müpaü xepütemate,
xüanacüa püca'uyü quepaucua xehesüa temu'axüa.

² Sepa temüte'ucuinixü xehesüa
tecata'axüavavetü cuxi, sepa 'axa
temütecühüavarüvacai Piripusie, xeme
que xemütemate, tacacaüyarisie teteviyatü
tepücamamacai, 'ayumieme tetenixe'utaxatüani
Cacaüyari niuquieya 'aixüa manuyüne cui
tete'uxitüarietü.

3 Que temütexetuica, temeuyexürüvecü temüca'itiatücacü tepücatecuxata tete'irüvietü,

4 masi Cacaüyari que mütatiuta'inüataxü temühüritüariecacü niuqui 'aixüa manuyüne hepaüsita, müpaü püta tetenicuxatani. Teüteri tevatemavieritüacutü tepücatecuxata, que mü'ane ta'iyari müta'inüatane tetemavieritüacutü tetenicuxatani püta Cacaüyaritüme.

5 Tame hasuacu visi tete'uniutü 'irümaricü tepücaüyacai, que xemütemate xeme. Tixaü tepücatehive'eriecai 'avie. Cacaüyari munierixü yacatinihecüatani.

6 Tepücatecuvautüvecai teüteri tahepaüsita 'aixüa memutiyanenicü, ni xeme ni hipatü, sepa temüyüvavecai vaüriyarica temüxepitüanicü Cürisitu nü'arimama temühümecü.

7 Masisüari xesata tepüyüacai carima tecateyurietü. Sisivame yunivema müvaveriyapaü teniyüacaitüni.

8 Tame yaxaicüa texehive'erietü tenitavaüriyacaitüni temüxeyetuirienicü Cacaüyari niuquieya 'aixüa manuyüne, masisü cuxi tenitavaüriyacaitüni temüxeyetuirienicü ta'iyarita, tanaqui'erima xemacücü.

9 Camüsü ta'ivama, müpaü xetena'erivani que temüte'uximayacai que temüteta'uxitüacai. Tucarcicü tücaricü tete'uximayatü capa tetexe'uxitüanicü ni xeime, tetenixecuxaxatüvacaitüni Cacaüyari niuquieya 'aixüa manuyüne.

10 Xeme xemunenierixü Cacaüyarimatü xetenihecüatani que temüyüacai xeme yuri xemüte'erie xehesie mieme, Cacaüyarisie mieme yatetecahutü, heiseriemecü teteyurietü, tahesie carahüivacacu.

11 Müpaüta yaxaicüa xecatenimaica que temütexetuicacai, va'uquiyari yunivema müvatuicapaü, texetuicatü texe'imaiyatü yuxexuime,

12 texehürütütü 'axemu'uvanicü que müreuyevese 'amuyeicanicü Cacaüyarisie mieme. Mücü canixe'inieca 'axemu'uvanicü 'iya tixe'aitüacacu, müxe'inie visi xe'ananetü xemayeitüarienicü hepaüna.

13 'Ayumieme tameta tecatehayevatü pamüpariyusi tecanipitüaca Cacaüyari 'icücü, quepaucua xemitanaqui'eri Cacaüyari niuquieya xetasi'u'enieca, teüteri vaniüqui xe'erietü xemüca'itanaqui'ericü, yuricü Cacaüyari niuquieya que mütihücü püta xemitanaqui'ericü. Mücü canixecuyuitüvani xeme yuri xemüte'erie.

14 Xeme ta'ivama, te'üquemete xenacüne xeva'üquetü müme Cacaüyarisie mieme memüyutixexeüriva Cureya cuieyarisie Qesusi Cürisitusie memüteviya. Xeteniucuine xeteüterima mexe'uximatüacacu vahepaü, yaxaicüa Huriyusixi memüva'uximatüacaipaü müme.

15 Huriyusixi Ti'aitame meniumieni Qesusi, menivarucuini Cacaüyari texaxatametemamata. Mepütasi'anuyexüri tame. Mepüca'inaqui'aritüa Cacaüyari mepüvaraye'unie yunaime teüteri.

16 Mepücatasitaunie temütevacühüavenicü müme memücahuriyusixi memütavicueisitüarienicü. Müpaü mecateniyurieni yuheyemecü memeye'atüanicü tita 'axa memüteyurie. 'Imatüriea haxüa nivaru'axixüani müme.

Papuru que mücativeütacai memüyuyexexeürivacai

17 Masi ta'ivama, tame sepa yapaümexa xemütasinutuita tahüxi teca'utinenierecacu peru ta'iyarisie xecatasinutuitatü, masi cuini mieme tenitamexütüacaitüni temixeyiacü xenierica, cui texehive'erietü.

18 'Ayumieme xehesüa tepeucünicucai. Ne Papuru heivari tavarita nepeuyeimücücai, peru Cauyumarie pütasinencai.

19 Tita tetecuevie, titacü tetetatemamavie, titacü 'aixüa tetetacühüaveni tahepaüsita, muma manamana 'aixüa mütiyücühüavepaü, Tati'aitüvame Quesusi hüxie 'aixüa tetetacühüavetü quepaucua munuani. Xemeri xecatehüme.

20 Xeme xecümana visi tetenixeiyarieca, xeme xecatanitemavieritüaca.

3

1 'Ayumieme tecate'uca'enivatüri, 'aixüa tetenitamaicaitüni 'Atenasie temücu'eirivacü taxaüta.

2 Timuteu tenenü'ani. Mücü canita'ivatüni, Cacaüyari caniparevivameyatüni, tahamatü catini'uximayaca niuqui Cürisitu hepaüsita 'aixüa manuyüne ticuxatatü. Teneinü'ani müxeseiriyanicü müxevaüriyanicü yuri xemüte'eriecacü 'aixüa,

3 ni xevitü mücacunütüarienicü xe'uximatüariēcacu hicü. Xemetütü müpaü xepütēmate, tepucayasari 'uximatüaricacü.

4 Xehesüa te'u'uvatü, yacatiyüvecacu cuxi, müpaü tetenixe'utahüave quename te'uximatüariēcaquecai. Müpaü tiniuyüni, müpaü xetenimaica xeme.

5 Nesü 'ayumieme necatiuca'enivatüri nepüretanü'a yanemüretimanicü yuri que xemüte'erie, cauca tiyu'isipavame xeta'isipave

neticu'erivatü, cauca xüanacüa 'ayani tete'uta'uxitüacu neticu'erivatü.

6 Hicürixüa Timuteu xehesüa heyeyaca tah-esüa caninuani. 'Aixüa catatiniutahecüatüani yuri que xemüte'erie, que xemüteyucanaqui'erie, 'aixüa que xemütatecu'eriva, yuheyemecü xetasixeiya-cutü tame temüxexeyiacupaü.

7 'Ayumieme teniutuicarieni xehepaüsita yuri xemüte'eriecü ta'ivama, sepa temüteuyehüva temü'uximatüarie naimecü.

8 Hicüsüari tenayeyuyurini xüca 'axe'uti'uca xeme, Ti'aitamesie xeteviyatü.

9 Queri teteyüvave temütehpinirieni Cacaüyari pamüpariyusi te'ipitüatü xehepaüsita, temavierica xemütasi'upitüacü vaücavame tacacaüyari hüxie.

10 Tucaricü tücaricü panuyuhayeva ta'ivaurica, te'ivaviriecacu temixeiyaacü xenierica, temüxe'aye'atüirienicü tita müreuyevese yuri xete'eriecacu.

11 Mücütütü Cacaüyari müta'uquiyari, Qesusi mütati'aitüvame, xüca 'aixüa 'iyurieni tahuye xehesüa temeta'axüanicü.

12 Xemeta xüca Ti'aitame xeve'eriyani xeteyucanaqui'eriecacu, xenaqui'eriya manuyuhayevanicü xeyunaqui'eriecacu yunaitü, xevanaqui'eriecacu yunaime, yaxaicüa que temütexenaqui'erie.

13 Müpaü xeyüacacu, xe'iyari caniseiri-yariemücü, xehesie carahüivacacu, xemeta Cacaüyarisie mieme xepasieyu Cacaüyari müta'uquiyari hüxie, quepaucua munuani Tati'aitüvame Qesusi yunaime Cacaüyarisüa miemete vahamatü.

4

Que mütiuyeicani Cacaüyari münaqui'acacü

1 'Imatürieca ta'ivama tepüxetavaviri, Tati'aitüvame Quesusisüa temiemetetütü tepüxetuica 'axemu'uvanicü que xemütehetima tame tetexecuxaxatüvacacu que müreuyevese 'axemu'uvanicü xeminaqui'aritänicü Cacaüyari, müpäütütü cuini mieme 'axemüte'u'uvanicü, 'axemüte'u'uvapaü.

2 Xeme xepütemate que temütexe'uta'aitüa Ti'aitame Qesusi tasipareviecacu.

3 'Ipaü pütinaque Cacaüyari, hesiena mieme xemüpasienicü. 'Ayumieme xepücavacumaüvani que mü'ane mücayü'üya mücayücüna.

4 Xeme yuxexütü xequetenemaica xemüvaravitücünicü yü'üya, Cacaüyarisie mieme xepasietü, ve'eme xe'erietü,

5 xecateyucahive'erietü que mütixenaque xeicüa, nuivarite Cacaüyari memücamate vahepaü.

6 Xepüca'anuyehaitürüveni, xepüca'icumannu yu'iva que xemüteyurie. Ti'aitame 'apürapica mücü naimecü, meripai que temütexe'utahüavixü, que temütexecuhecüasitüiya.

7 Cacaüyari pücatasi'uta'inie teca'itiyatücaitü temacü necü. Hesiena mieme temüpasienicü püta pütasi'uta'inie.

8 'Ayumieme que mü'ane mixani'erie 'icü, tevi pücxani'erie, masi Cacaüyari püta püxani'erie, que mü'ane mütatimicua Yu'iyari Mütiyupata.

9 Xeme tixaü xepücateheuyehüva nemütixeta'utüirienicü tevi que mütivanaqui'erie

yu'ivama ne'utaitü. Cacaüyari tinixe'üquitüaca xeme xemüyunaqui'eriecacü.

¹⁰ Müpaü xecatenivanaqui'erieca yunaime yu'ivama naisarie Maseruniasie memütama. Camü ta'ivama, tenixevavirieca masi müpaü xemüteyuriecacü,

¹¹ vaücava xemütecuvaunicü cayuvatü xemexeianicü, yuxexuitü yu'uximayasicacü xemüyüacacü, yumamacü xemüte'uximayacacü que temütexe'uta'aitüa.

¹² Müpaü xeteyurietü 'aixüa xeniu'uvacuni que müreyevese müme vana memücu'u vahepaüsita, tixaü xepücateheuyehüaca.

Ti'aitame que mütinuani

¹³ Ta'ivama, müpaü pücatatinaquequeyu xüca 'asixecatemaicaque müme memücusu vahepaüsita. Pücatasinaquequeyu xüca xeyuheiveriecaque hipatü yuri memücate'erie meta'icuevatü vahepaü.

¹⁴ Tame yuri teteni'erieca Qesusi mumü peru manucuque. 'Ayumieme Cacaüyari yaxaicüa niva'atüamücü Qesusisimame müme memeucusixüa Qesusisie meteviyatü.

¹⁵ 'Ipaü tetenixecühüaveni Ti'aitame niuquieya mühücücü, tame temütahayeva te'ayeyuyuritü cuxi Ti'aitame munuanique, tame tepücavaranyehaitüiyaxüani müme memeucusixüa.

¹⁶ Mücü Ti'aitame taheima pacaneni 'utaniütü ti'aitatü, niuqui tuayamete tiva'aitüvame 'utaniucacacu, Cacaüyari cuxinetaya hüsiriecacu. Müme memeucusixüa Cürisitusie meteviyatü menanucu'uicuni meri.

17 Tameta temücu'eirivani te'ayeyuyuritü cuxi, 'ana cuitü tecananutivitüquiecuni vahamatü 'axeicüa haisata, Ti'aitame temanunaquecü taheima. Müpaü tiyüyu, taheyemecü 'ateniu'uvacuni Ti'aitamematü.

18 'Ayumieme xequeneyünütüaca yuxexuitü 'icü niuquicü.

5

1 Ta'ivama, vitarite tucarite hepaüsita tixaü xepücateheuyehüva xemüteta'utüiyarienicü.

2 Xeme heiseriemecü müpaü xepütemate, Ti'aitame tucarieya müpaü catinaye'amücü tinavayame tücacüta mü'axepaü.

3 Quepaucua müpaü memutiyuaneni, Cayuvatü tepexeiya, tepücacueriva'a me'utiyuatü, 'ana menica'unariyecuni. Yapaucua püva'axe 'uca mütiniverüme cuiniyaya mi'axepaü. Mepücatavicueni.

4 Xeme püta ta'ivama, yüvipa xepüca'u'uva, 'iya tucari pücaxe'axeni tinavayamepaü.

5 Xeme yunaitü hecüaripa xecanimiemetetüni, tucarisie xepümiemete que xemüte'ununuiva. Tücacüta tepücamiemete, yüvipa tepücamiemete.

6 Mericüte, 'ayumieme tepüca'u'itutupeni hipame vahepaü. Tepayeneniereni püta, tepütamaica.

7 Cucusumete tücacüta mechanicusuni. Tarüvecarixi tücacüta mecanitarüveca.

8 Tame tucarisie püta temümiemete tenitamaicacuni. Yuri que temüte'erie, que temütetacanaqui'erie, müpaü tetenenacatücücuni cuya camixayapaü temütacuerienicü tatavisie.

Tamu'usie cuya xupureruyapaü tepenacaqueni que temüteta'icuevacü temütavicueisitüarienicü.

⁹ Cacaüyari 'ena pücatasi'ucaye temühecarienicü. Pütasi'ucaye temaye'axüanicü püta que temütetavicueisitüarieni, Tati'aitüvame Quesusi Cürisitu yatatipitüacacu.

¹⁰ Mücü tahesie mieme pümü, tame 'axeicüa temayeyuyurinicü hamatüana, sepa temayene-niere sepa temüccusu.

¹¹ 'Ayumieme xequeneyuvaüriyani, xequeneyu-seiriyani xemüyutaxevirecü, yaxaicüa que xemüteyurie.

Papuru que mütivatuicacai 'ivamarixi

¹² Ta'ivama, 'ipaü tetenixevavirieca, xemüvamatenicü müme memüte'uximaya xesata, müme memüxe'uquiyarima Ti'aitamesie meteviyatü, müme memüxe'imaiya.

¹³ Cui ve'emete xequeniva'erieca xe-vanaqui'erietü müpaü memüte'uximayacü. 'Aixüa xequeteneyuxeiyani yunaitü.

¹⁴ Ta'ivama, 'ipaüta tetenixetavavirieniqueyu, xequenivaruta'imaiya müme memi'üraxie 'aisica. Xequenivavaüriyani müme memücatürücavi yu'iyarisie. Xequenivatuicani müme memüverarani. Müixa xequeteneucanenevieca yunaime vahesie mieme.

¹⁵ Xequeneyucuerivayurieca capa xevitü 'axa tipinirienicü xeime, 'iya 'axa miyuricü. Masi yuheyemecü xequetenecuvava 'aixüa xemüyuyuriecacü yuxexütü, 'aixüa xemüvayuriecacü yunaime.

¹⁶ Xequeneyutemamavieca yuheyeme.

17 Xecatehayevatü xequeneyunenevieca.

18 Pamüpariyusi xequenepitüaca Cacaüyari naima hepaüsita. Müpaü catininaqueni Cacaüyari yaxemüteyuriecacü Cürisitu Qesusisie xeteviyatü.

19 'Iyari xepücacutüsani.

20 Xepüca'itave'erieca texaxatamete vaniuqui,

21 masi xequeteneuta'inüata naima. Tita 'aixüa müti'anesie xequeteneviyani.

22 Nai 'axa müti'ane sepa que mü'ane xequeteneuhayeva.

23 Mücütütü Cacaüyari mütasipitüa ta'iyarisie temüca'uximatüariecacü, mücü xüca xe'aye'atüani xepatatü yuhesie mieme. Xüca xe'üviyarieni xe'aye'axüavavetü que xemüte'u'iyari que xemüteyumate que xemütevaiyarite, xehesie carahüivacacu quepaucua Tati'aitüvame Qesusi Cürisitu munuani.

24 Que mü'ane müxe'uta'inie yacatinicamieni, müpaü catiniyuriemücü.

Que mütivavaüritüa, que müreyenü 'aixüa 'utaitü vahepaüsita

25 Ta'ivama, tahesie miemeta xequeneyunenevieca.

26 Xequenivavaüritüaca ta'ivamarixi yunaima, pasiecate que memüteyuvaüritüa.

27 Ne nepüxehuritüa Ti'aitame nesi'eniecacu, yunaitü 'ivamarixi memüterüviyarienicü 'icü xapa.

28 Tati'aitüvame Qesusi Cürisitu xüca 'aixüa tiuca'iyarini xehesie mieme. Müpaü xEICÜA cani'aneni.

**Cacaüyari niuquieya xapayari türatu hecuame
hepaüsita tati'aitüvame tasivicueisitüvame
Qesusi Cürisitu mi'atüa
New Testament in Huichol (MX:hch:Huichol)
El Nuevo Testamento de nuestro señor y salvador
Jesucristo**

copyright © 1988 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Huichol

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Huichol [hch], Mexico

Copyright Information

© 1988, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Huichol

© 1988, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

79690d81-fd4b-51b4-a3a6-712e0fddaca3